

V I Lenin

Förord till utgåvan av talet om hur folket bedras med paroller om frihet och jämlikhet

Den fråga jag undersökte i mitt tal den 19 maj på kongressen om vuxenutbildning – frågan om jämlikhet i allmänhet och om jämlikhet mellan arbetaren och bonden i synnerhet – är utan tvivel en av vår tids mest akuta och ”kinkiga” frågor. Den berör småborgarens, småägarens, den lille varuägarens, varje kalkborgares och nio tiondelar av de intellektuellas (inbegripet de mensjevikiska och socialistrevolutionära intellektuellas) mest djuprotade fördomar.

Att förneka arbetarens och bondens jämlikhet! Tänk er bara, så förskräckligt! Naturligtvis är detta någonting som kapitalisternas alla vänner, alla deras hantlangare, och då främst mensjevikerna och socialistrevolutionärerna, söker gripa tag i för att irritera bönderna, för att ”egga upp” dem och hetsa dem mot arbetarna, mot kommunisterna. Sådana försök är oundvikliga, men eftersom de bygger på lögn, är de dömda att skändligen misslyckas.

Bönder är nyktra, sakliga människor, det praktiska livets män. Saker måste förklaras praktiskt för dem, genom enkla, ur livet hämtade exempel. Är det rättvist, att en bonde som har överskott av spannmål skall gömma undan detta överskott i avvaktan på att priserna stiger till en svindlande spekulationsnivå och utan hänsyn till de svältande arbetarna? Eller är det rättvist, att statsmakten, som innehas av arbetarna, skall ta hand om alla spannmålsöverskott inte till spekulationspriser, inte till ockrarpriser, inte till rövarpriser utan till av staten satta fasta priser?

Frågan står just så. Detta är sakens kärna. För att undvika denna kärna tillgrips diverse fraser om ”jämlikhet” och ”arbetsdemokratins enhet” av allehanda bedragare, vilka liksom mensjevikerna och socialistrevolutionärerna arbetar för kapitalisterna, för att kapitalisternas odelade herravälde skall återkomma.

Bönderna måste träffa sitt val:

antingen fri spannmålshandel, vilket betyder spekulation i spannmål, frihet för de rika att bli ännu rikare, frihet för de fattiga att ruineras och svälta, återkomst av godsägarnas och kapitalisternas odelade herravälde, upplösning av förbundet mellan bönder och arbetare;

eller leverans till fasta priser av spannmålsöverskotten till staten, dvs till den förenade arbetarmakten, vilket innebär förbund mellan bönder och arbetare för att helt avskaffa bourgeoisin, för att undanröja varje möjlighet att återupprätta dess makt.

Så står valet.

De rikare bönderna, kulakerna, kommer att välja det första alternativet; de vill pröva lyckan i förbund med kapitalisterna och godsägarna mot arbetarna, mot fattigbönderna, men dessa bönder kommer att bli en minoritet i Ryssland. De flesta bönderna kommer att föredra ett förbund med arbetarna mot återupprättande av kapitalisternas makt, mot ”frihet för den rike att bli rikare”, mot ”frihet för den fattige att svälta”, mot att denna förbannade kapitalistiska ”frihet” (friheten att svälta ihjäl) bedrägligt skyls över med svulstiga ord om ”jämlikhet” (jämlikheten mellan den välfödde, som har spannmålsöverskott, och den svältande).

Det är vår uppgift att bekämpa det listiga kapitalistiska bedrägeri, som mensjevikerna och socialistrevolutionärerna bedriver med högljudda och svulstiga ord om ”frihet” och ”jämlikhet”.

Bönder! Ryck masken av ulvarna i fårakläder, som sjunger sötsliskiga sånger om ”frihet”, ”jämlikhet” och ”arbetsdemokratins enhet”, men som därigenom i handling försvarar

godsägarnas ”frihet” att förtrycka bönderna, den rike kapitalistens ”jämlighet” med arbetarna eller de halvsvältande bönderna, ”jämligheten” mellan den välfödde, som gömmer undan sina spannmålsöverskott, och arbetaren, som plågas av svält och arbetslöshet på grund av att landet ruinerats av krig. Sådana ulvar i fårakläder är det arbetande folkets värsta fiender och även om de kallar sig mensjeviker, socialistrevolutionärer eller partilösa är de i verkligheten kapitalisternas vänner.

”Arbetarna och bönderna är lika som arbetande människor, men den mätte spannmålspekulanten är inte likställd med den hungrige arbetaren.” ”Vi kämpar enbart för att försvara arbetets intressen och tar inte spannmål från arbetande människor utan endast från spekulanter.” ”Vi önskar nå en överenskommelse med medelbönderna, de arbetande bönderna” – just detta förklarade jag i mitt tal, just detta är sakens *kärna*, just detta är den verkliga sanningen, som man söker trassla till genom högljudda fraser om ”jämlighet”. Den väldiga bondemajoriteten känner till att detta är sanning, att *arbetarstaten* bekämpar spekulanterna och de rika samtidigt som den på alla sätt bistår det arbetande folket och de fattiga, medan *både godsägarstaten* (under tsaren) *och den kapitalistiska staten* (i den friaste och mest demokratiska republik) alltid och överallt, i alla länder *hjälper de rika att plundra de arbetande människorna, hjälper spekulanterna och de rika att bli ännu rikare på bekostnad av de fattiga som ruineras*.

Varje bonde känner till denna sanning. Och ju medvetnare bönderna blir, desto snabbare och fastare kommer bondemajoriteten att träffa sitt val: för förbund med arbetarna, för överenskommelse med arbetarregeringen, mot godsägarnas eller kapitalisternas stat; för sovjetmakten mot ”konstituerande församlingen” eller den ”demokratiska republiken”; för en överenskommelse med bolsjevikerna-kommunisterna, mot stöd åt kapitalisterna, mensjevikerna och socialistrevolutionärerna!

* * *

Men till de ”bildade” herrarna, demokraterna, socialisterna, socialdemokraterna, socialistrevolutionärerna osv, säger vi: i ord erkänner ni ”klasskampen” men i handling glömmer ni den just när den blir särskilt tillspetsad. Men att glömma den innebär att gå över på kapitalets sida, på bourgeoisins sida, mot det arbetande folket.

Den som erkänner klasskampen måste även erkänna att ”frihet” och ”jämlighet” i en borgerlig republik, även i den friaste och mest demokratiska, inte har kunnat vara och aldrig varit något annat än ett uttryck för *varuägarens* jämlighet och frihet, för kapitalets jämlighet och frihet. Marx har tusentals gånger i alla sina verk och särskilt i *Kapitalet* (som ni alla erkänner *i ord*) klargjort detta, gäckat med den abstrakta uppfattningen av ”frihet” och ”jämlighet”, med de vulgära Benthams, som inte såg detta, och har avslöjat de materiella rötterna till dessa abstraktioner.

Under det borgerliga systemet (dvs så länge privatäganderätten till jord och till produktionsmedel består) och i en borgerlig demokrati fortsätter ”frihet” och ”jämlighet” att vara enbart formella och innebär i praktiken *löneslaveri* för arbetarna (som är formellt fria och formellt likaberättigade) och *odelat herravälde för kapitalet*, kapitalets förtryck mot arbetet. Detta är socialismens ABC, mina ”bildade” herrar – och ni har glömt detta ABC.

Av detta ABC följer att under den proletära revolutionen, då klasskampen skärpts till inbördeskrig, kan endast dumbommar och förrädare söka klara sig undan med fraser om ”frihet”, ”jämlighet” och ”arbetsdemokratins enhet”. Allt avgörs i praktiken av hur proletariatets kamp mot bourgeoisin utfaller, medan de mellanliggande klasserna, medelklasserna (bl a hela småbourgeoisin och följaktligen alla ”bönderna”) ofrånkomligen vacklar mellan det ena och det andra lägret.

Det gäller dessa mellanskikts anslutning till en av huvudkrafterna, till proletariatet eller bourgeoisin. Något tredje *kan inte finnas*: den som läst Marx' Kapitalet och inte förstått detta, den har inte förstått något av Marx, inte något av socialismen, han är i verkligheten en källborgare och småborgare, som blint följer i bourgeoisins släptåg. Men den som förstått detta, han låter sig inte vilseledas av fraser om "frihet" och "jämlighet", utan kommer att tänka på och tala om *praktiska saker*, dvs de konkreta förutsättningarna för att föra bönderna närmare arbetarna, att bilda *förbund* mellan dem mot kapitalisterna, att nå *överenskommelse* mellan dem mot utsugarna, de rika och spekulanterna.

Proletariatets diktatur innebär inte slut på klasskampen utan dess fortsättning i nya former. Proletariatets diktatur innebär klasskamp, utkämpad av ett proletariat som segrat och som tagit den politiska makten i sina händer, mot en bourgeoisin som har besegrats men inte avskaffats, inte har försvunnit eller upphört att bjuda motstånd utan har ökat sitt motstånd. Proletariatets diktatur är en särskild form av klassförbund mellan proletariatet, det arbetande folkets förtrupp, och de talrika icke-proletära skikten av det arbetande folket (småbourgeoisin, småägarna, bönderna, de intellektuella osv) eller majoriteten av dem, ett förbund mot kapitalet, ett förbund för att helt störta kapitalet, helt undertrycka bourgeoisins motstånd och restaurationsförsök från dess sida, ett förbund för att slutgiltigt upprätta och konsolidera socialismen. Detta är ett särskilt slags förbund, som uppkommer i en speciell situation, nämligen i ett förbittrat inbördeskrig, det är ett förbund mellan fasta anhängare av socialismen och dess vacklande bundsförvanter, ibland "neutrala" (då förbundet blir en överenskommelse om neutralitet i stället för en överenskommelse om kamp), ett förbund mellan klasser, som är ekonomiskt, politiskt, socialt och andligt olika. Endast de ruttna hjältarna i den ruttna "Bern"-internationalen eller gula internationalen, personer som Kautsky, Martov & Co, kan avfärda ett studium av detta förbunds konkreta former, betingelser och uppgifter med allmänna fraser om "frihet", "jämlighet" och "arbetsdemokratins enhet", dvs med lösryckta fragment ur varuhushållnings-epokens ideologiska bagage.

Den 23 juni 1919 *N Lenin*

Publicerat i broschyren N Lenin, *Två tal på 1:a allryska kongressen om vuxenutbildning (6-19 maj 1919)*, Moskva 1919

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 38, s 373-377

Lästips

Lenin: [Tal om hur folket bedras med paroller om frihet och jämlighet](#), hållet den 19 maj 1919